

CO2 besparen op korte termijn: hoe doe je dat?

Inspiratiedocument voor gemeenteambtenaren warmtetransitie over laaghangend fruit bij het uitvoeren van de TVW

Augustus 2022

Energiebesparing

Huurders en particuliere woningeigenaren

- Laat een klusbus rondrijden om kleine klusjes in woningen op te knappen die energiebesparing opleveren. Zoals het inregelen van CV-ketel, plakken van radiatorfolie, tochtstrips plaatsen onder deuren, uitleg geven over duurzaam gedrag (bijv: hoe vochtiger de lucht, hoe duurder om te verwarmen - dus laat de was liever buiten drogen), en meer. Zie de [Klusbus in Noord-Oost Brabant](#) en de [Fixbrigade in Amsterdam](#)
- Deel gratis radiatorfolie uit voor iedereen op een drukke zaterdagmarkt, incl. instructies hoe je het toepast
- Betrek de energiecoöperatie: welke kleine maatregelen willen jullie mee helpen? Hoe kunnen bewoners hun burens helpen?
  - Leen warmtecamera's uit zodat mensen een warmtescan kunnen doen van hun woning: waar lekt de warmte weg? Gemeente financiert ze, en ze zijn beschikbaar via bibliotheek of energiecoöperatie
- [Energiebespaartassen](#) voor particulieren met kleine maatregelen die mensen zelf kunnen treffen, denk aan LED-lampen, brievenbusborstels, tochtstrip, een spaardouche; en de hierboven genoemde kleine maatregelen in huis. Gemeente Niewolda doet dat door een bus rond te laten rijden waarmee bewoners zelf mogen kiezen welke producten zij nodig hebben. Ze vertrouwen dat bewoners zelf inschatten of zij dit nodig hebben
- Maak campagne voor www.zetmop60.nl om CV-ketels op 60 graden in te stellen. Tip: betrek installateurs hierbij, zodat ze meewerken (i.p.v. tegenwerken)
- Ondersteun lokale bouwmarkten met extra korting op isolatiemateriaal en andere energiebesparende producten. De winkel biedt de klant korting aan, en de gemeente ondersteunt (bijv een deel van de korting betalen, kortingsbonnen verspreiden en een communicatie-campagne)
- Financier via het tuincentrum alle extra groen (bomen en planten) die nieuw worden aangelegd. Zij geven korting op (een selectie van?) planten, en gemeente doet campagne of betaalt deels mee. Eventueel in combinatie met tegels inleveren ([Operatie Steenbreek](#) of [Tegelwippen](#)). De gemeente Eemnes en het Waterschap hebben [gratis sedumkratten](#) uitgedeeld voor op schuurdaken in de tuinen, ook om investeringen in het hemelwaterriool te voorkomen.

Winkels en bedrijven

- Stimuleer dat winkels de [deuren dicht](#) houden; ofwel vrijwillig, ofwel met gezamenlijke afspraak, ofwel met regels.

✉ warmtetransitie@brabant.nl

 Expertiseteam Warmte Noord Brabant

- Maak afspraken met bedrijven 's nachts hun lampen uitdoen en verwarmingen in het weekend uitzetten. Geef bijvoorbeeld subsidies op monitoringssystemen die meten of er mensen aanwezig zijn.
- Dim de straatverlichting en communiceer hierover
- Maak afspraken met industrie en MKB om, in lijn met de Europese afspraken van vorige week, 15% gas te besparen voor april 2023. Alle EU-partijen hebben dat vrijwillig afgesproken in elke lidstaat. Je kunt afspreken om dat als gemeente ook te doen. Begin bij je eigen gedrag.
- Practice what you preach!
  - Begin bij jezelf door het gemeentehuis volledig energieneutraal maken > min 15% energiebesparen. Begin meteen: breng bijvoorbeeld sensoren aan in het gemeentehuis om te meten welke ruimtes onverlicht en onverwarmd kunnen blijven (omdat er niemand is).
  - Ga een stap verder door het fossiele reizen van de ambtenaren sterk te verminderen > 15% besparen
  - En door het aanbod in de kantine (voornamelijk) plantaardig te maken > 15% besparen
  - Pas alle kleine maatregelen ook toe bij je eigen vastgoed > 15% besparen

Prestatieafspraken met woningcorporaties

- Maak expliciet afspraken over korte termijn: zorg dat alle kleine maatregelen in elk geval worden uitgevoerd
- Stimuleer dat ze versneld alle woningen naar gemiddeld label B brengen
- Vraag de corporatie hoe jij als gemeente hen kan helpen. Hoe kun je hier samen zoveel mogelijk bereiken? Gemeente Utrecht heeft bijvoorbeeld extra financiële steun gegeven. Zij dekken de meerkosten (3 miljoen) om alle woningen van label D en slechter naar voren te halen in de renovatieplanning

Prestatieafspraken met schoolbesturen en instellingen

- Maak afspraken met schoolbesturen voor het renoveren van hun schoolgebouwen en de opwek op hun daken
- Maak afspraken met zorginstellingen, de bibliotheek, sportclubs e.d. en wijs ze op de programma's en stimuleringsregelingen die hiervoor zijn

Hygiëne op orde voor verduurzaming woningen en utiliteitsgebouwen

- Verhoog de onroerendezaakbelasting (OZB) op niet-woningen en stort de opbrengst terug in een verduurzamingsfonds. Richt vervolgens een subsidieregeling in voor gebruikers en/of eigenaren van vastgoed om hun energieverbruik te verminderen en/of op te wekken
- Verminder de leges op vergunningverlening en afwijkingsprocedures die betaald moeten worden bij ieder bouwproject. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de ['modelverordening leges'](#) van VNG
- Bied je inwoners de "[Duurzaamheidslening](#)" aan via SVn
- Maak verduurzaming aan de buitenkant van de woning makkelijker door bestemmingsplannen / omgevingsplannen aan te passen. Vaak moet een bestemmingsplan gewijzigd worden om de buitenschil te isoleren of een energiemodule te plaatsen, omdat de woning daarmee groter wordt aan de buitenkant. Het is mogelijk om in het bestemmingsplan op te nemen dat je de rooilijn met (bijvoorbeeld 30 cm) mag overschrijden. Het is ook mogelijk om dit voor beschermde stads/dorpsgezichten en monumenten níét toe te staan
- Vergroen inkoop en aanbestedingen door de gemeente. Laat inschrijvende bedrijven naast hun factuurprijs ook de ['gevolgschade'](#) uitrekenen. Tel deze twee bedragen bij elkaar op bij de beoordeling.

Met opmerkingen [MS1]: Hier moet nog een link bij. Die volgt later

✉ warmtetransitie@brabant.nl

 Expertiseteam Warmte Noord Brabant

Mobiliteit

- Leg fietspaden en doorfietsroutes aan - of geef fietsers overal voorrang.
- Verhoog parkeertarieven sterk en verlaag parkeernormen voor nieuwe projecten. Of maak beleid om auto's op brandstof volledig te weren uit het stadscentrum, zodat het minder aantrekkelijk wordt om die te gebruiken.
- Schrap alle parkeerplekken uit straten met basisscholen en kinderopvang. Zo voorkom je korte ritjes naar school én verhoog je veiligheid
- Stimuleer deelauto's en deel-mobiliteit. Reserveer bijvoorbeeld een aantal parkeerplekken uitsluitend voor deelauto's en doe een campagne om het bekendheid te geven
- Geef bij de stadspas voor minima ook korting op gebruik deelauto's
- Subsidieer openbare laadpalen en evt. particuliere laadpalen die ook door anderen kunnen worden gebruikt
- Gratis parkeren bij openbare laadpalen (zolang de auto ook echt laadt)
- Bied iedereen, of mensen met lage inkomens, gratis openbaar vervoer aan om autoverkeer te verminderen. Duitsland experimenteert hier nu mee. Dit kan ook met beperkte kosten, bijvoorbeeld door gratis OV-fietsen aan te bieden, of voor 1€ onbeperkt te reizen met bus & tram.